

Karhuseutu

Vuosikertomus 2023

Toiminta-ajatus

Karhuseutu ry toimii seudun eri tahojen yhteistyön lisäämiseksi ja verkostoitumiseksi sekä kansallisesti että kansainvälisesti, paikallisten palvelujen säilyttämiseksi, työttömyyden vähentämiseksi, palvelujen ja työllisyyden yleisten edellytysten kehittämiseksi sekä edistää ja kehittää alueen asukkaiden ja vieraiden viihtyisyyttä kestävästä kehityksen periaattein. Yhdistys osallistuu mm. EU:n sekä kansallisten maaseudun ja kaupungin kehittämishojelmien toteuttamiseen.

Toiminta-alue

Karhuseutu ry:n toiminta-alueeseen kuuluu neljä kaupunkia (Harjavalta, Kokemäki, Pori ja Ulvila) ja yksi kunta (Nakkila). Yhdistyksen toimisto sijaitsee Ulvilassa osoitteessa Friitalantie 13 b.

Jäsenistö

Karhuseudun jäsenmäärä on melko vakiintunut, ollen vuosittain hieman alle kahdensadan. Kaikki Karhuseudun alueen kunnat ovat yhdistyksen jäseniä maksamansa kuntarahan kautta. Varsinaisten jäsenyhdistysten kautta Karhuseudun jäsenmäärään tulee paljon lisävolyymiä. Jäseninä on kyläyhdistyksiä, urheiluseuroja, musiikki- ja teatteriyhdistyksiä, 4H-yhdistyksiä, yrittäjäyhdistyksiä ja monia muita maaseudulla toimivia yhdistyksiä. Lisäksi jäsenyhdistyksiin kuului alueellisia liittoja ja yhdistyksiä, mm. MTK Satakunta ry, Pro-Agraria Länsi-Suomi ja Satakylät ry. Jäsenmaksun suuruus oli 10 €/hlö, 20 €/yhdistys tai yritys ja 100 €/julkisyhteisö (oppilaitos, kuntayhtymä, seurakunta). Toiminta-alueen kunnilta ei peritty erillistä jäsenmaksua. Karhuseudun jäsenrekisteri päivitetään vuosittain, eikä ns. haamujäseniä juurikaan ole, vaan kaikki jäsenet ovat maksaneet

jäsenmaksunsa. Jatkuvana haasteena on uusien jäsenten rekrytointi vanhojen jäsenten jättäytyessä toiminnasta pois, usein esim. oman hankkeen päättymisen jälkeen. Vaikka jäsenyys ei ole kytköksissä hankerahoitusmahdollisuuksiin, on se kuitenkin edelleen todennäköisin syy liittyä Leader-ryhmän jäseneksi.

1. Yhteenveto toiminnasta ja strategian tilanne

Vuonna 2023 Karhuseutu aktivoi hankehakijoita ja jakoi uuden rahoituskauden 2023–2027 rahoituskehystä Tulevaisuuden Teljä -strategian mukaisesti. Alkuvuonna saapunut MMM:n päätös uuden rahoituskauden rahoituskehystä vuosille 2023–2027 ei realisoitunut Karhuseudun kannalta lähellekään haetusti tai toivotunlaisesti, pitkälti uusien aluetypologiaan perustuvien linjausten mukaisesti. Karhuseudun alueella noin 80 % väestöstä asuu käytetyn aluetypologian perusteella kaupungin kehysalueella, jolloin näiden asukkaiden arvoksi rahoituskehysten jaossa annettiin nolla euroa. Näin ollen käytettävissä on noin 30 % vähemmän rahoituskehystä kuin mihin olemme normaalisti edellisillä rahoituskausilla tottuneet. Karhuseudun strategia arvioitiin kuitenkin kohtalaisen hyväksi tai hyväksi, saaden 25,5 pistettä maksimipisteiden ollessa 35. Hakemuksessa haimme hankerahoitusta noin 3,54 miljoonaa euroa, josta ministeriön päätöksellä realisoitui 2,5 miljoonaa euroa.

Rahoituskauden 2014–2020 rahoituskehystä myönteisen päätöksen loppuvaiheessa saaneet hankkeet olivat loppumaisillaan ja näin ollen tämän rahoituskauden toimenpiteet olivat Karhuseudun osalta päättymässä vuonna 2023. Siirtymäkauden 2021–2022 hankerahoituksen ja strategiatyön yllättävän menestyksellä loppuun saattaminen vaati jonkin verran toimenpiteitä vuoden 2023 aikana ja käynnissä olevat hankkeet työllistivät jonkin verran.

Alkuvuonna 2023 hankerahoituksen neuvonnassa, aktivoinnissa ja painopisteissä katsottiin luonnollisesti tulevaisuuteen ja tulevan strategian toteuttamista kohti. Vuoden aikana tehdyllä aktivoinnilla, hankeneuvonnalla sekä puolletuilla Leader-

tuilla tavoiteltiin monipuolista Karhuseudun alueen kehittämistä sekä uuden kehityksen mahdollisimman järkevää ja tehokasta käyttöä alueen kehittämisen ja strategian toteuttamisen näkökulmasta. Yleisenä tavoitteena on ollut myös aktivoida uusia toimijoita hakemaan hankerahoituksia ja toimia myös toisistaan erillisten verkostojen kokoajana. Uusien hankemuotojen tarjoamia mahdollisuuksia ja käytäntöjä on pyritty selvittämään ja ohjeistamaan hakijoita sen mukaan mitä on ollut mahdollista niillä tiedoilla vuoden 2023 aikana tehdä.

Merkittävä määrä aikaa on käytetty keskusteluihin ja selvittelyyn muiden Leader-ryhmien, Elyn ja Ruokaviraston kanssa uuden ohjelmakauden käytäntöjen ja tukimuotojen mahdollisuuksista ja rajoista strategian toteuttamisen näkökulmasta. Tavoitteena on ollut selvittää, miten on järkevää toimia, edetä ja mikä on mahdollista. Vuoden 2023 perusteella ei voida vielä sanoa kaikista asioista mitään varmaa, koska ohjelmakauden käynnistyminen on valtakunnallisesti vielä pahasti kesken vuoden 2024 alussa.

2. Strategian toteuttaminen

2.1 Strategian toteumatilanne ja rahoitetut hankkeet

Strategian toteumatilanne on puollettuja hankkeita tarkasteltaessa suhteellisen hyvä, ottaen huomioon tukimuotojen haasteellisuuden ja rahoituskauden avautumisen tilanteen. Ympäristö ja energia – painopisteen toteutumiseen tullaan jatkossa panostamaan enemmän. Lisäksi tuen määrän saaminen korreloimaan strategian tavoitteita käytettävissä olevilla tukimuodoilla tulee olemaan haastavaa. Lämpöteknologian teemojen laajemmasta toteutumisesta on tässä vaiheessa rahoituskautta ja tällä otannalla myös vaikea sanoa mitään varmaa. Hakijat ovat kuitenkin ottaneet hankesuunnitelmissaan hyvin huomioon eri painopistealueet ja lämpöteknologian teemat. Varsinkin vastuullisuutta pyritään korostamaan hankeneuvonnassa.

Ainoa vuonna 2023 Karhuseudun puoltama ja Ely-päätöksen saanut hanke on Jakkuvärkin

Koirametsä Oy:n investointihanke, jossa hakija rakensi aidatun koirametsän, jota vuokrataan Porin ja Satakunnan koiranomistajille sekä koiraharrastuksiin liittyville yhdistyksille ja yrityksille turvallisena ja laillisena mahdollisuutena pitää koira vapaana metsäluonnossa.

Vuonna 2023 Karhuseudun hallitus puolsi rahoitettavaksi yhteensä neljätoista hanketta. Vuonna 2023 Leader-tukea puollettiin rahoitettavaksi yhteensä 336 261 euroa.

Puollettujen hanke- ja yritystukien määrä sekä rahoituksen jakauma vuonna 2023

Painopiste (tavoite)	Hankkeita	Tuki
1. Harrastukset ja vapaa-aika (30 %)	6 (43%)	252 358 (75%)
2. Työllisyys, elinvoima ja innovaatiot (25 %)	6 (43%)	32 100 (9,5%)
3. Paikallisyhteisöjen palvelut ja maaseutuasumisen turvaaminen (25 %)	2 (14%)	51 802 (15%)
4. Ympäristö ja energia (20%)		0
Yhteensä		14 336 260,00 €

Puollettujen hanke- ja yritystukien rahoituksen jakauma valintakriteerien perusteella painopistealueittain vuonna 2023.

Painopiste (tavoite)	Tuki
1. Harrastukset ja vapaa-aika (30 %)	188 839 (56%)
2. Työllisyys, elinvoima ja innovaatiot (25 %)	28 800 (9%)
3. Paikallisyhteisöjen palvelut ja maaseutuasumisen turvaaminen (25 %)	81 742 (24%)
4. Ympäristö ja energia (20%)	30 576 (9%)
Yhteensä	336 260,00 €

2.2. Esimerkkejä hyvistä hankkeista

Hyviä esimerkkejä hankkeista, joiden vaikutukset ovat edelleen nähtävissä edellisiltä ohjelmakausilta on useita, mutta

esimerkiksi yritystuista Nakkila Storagen ja Seikkailupuisto Huikeen matkailuyritysten investointihankkeiden tulokset ovat jatkuvasti nähtävillä sekä yritysten toiminta jatkuu ja kehittyä edelleen.

Hanketukien puolelta voidaan nostaa esille Hvdg ry:n toteuttama Hiittenharjun frisbeegolfrata, joka on useassa yhteydessä nostettu Suomen vaikeimpien ratojen joukkoon sekä toimii nykyään pro-tason kisojen järjestämispaikkana. Yksi merkittäviä hanke viime vuosilta on myös Nakkilan kunnan toteuttama Nakkilan tekonurmi-hanke.

Vuoden 2023 aikana puollettuna sekä suhteellisen innovatiivisena hankkeena voidaan mainita jo aiemmin mainittu ja ainoana Ely-päätöksen saanut Jakkuvärkin koirametsä Oy:n investointihakemus, jonka avulla autettiin luomaan täysin uudenkaltaista yritystoimintaa uudella lähestymistavalla luonnonmukaisesti.

Vuonna 2023 erityisen hyvin paikallisten yhteisöjen toimintaa ja viihtyvyyttä edistävänä hankkeena nostetaan esille Ulvilan kaupungin Mynsterin tekonurmi-hanke, jonka avulla saatiin lisättyä kuntalaisten ja alueen asukkaiden vapaa-ajanviettomahdollisuuksia entisestään ja lisättyä suorituspaikkojen määrää.

Yritystukien osalta elinkeinoja ja yrittäjyyttä vahvistavana yrityksenä ja Satalnwest Oyille puollettu osa-aikaisen yrittämisen käynnistystuki. Yritys hallinnoi Satakunnan Kasvurahasto Oy:tä samalla tarjoten kasvuyrityksille liikkeenjohdon konsultointia ja apua liiketoiminnan kehittämiseen ja kansainvälistymiseen.

2.3. Muu toiminta

Vuonna 2023 Karhuseutu toteutti edelleen vuonna 2020 alkaneita ESR-rahoitteista Kokemuksella Duuniin -hanketta sekä Stea-rahoitteista Fyffee! -toimintaa.

ESR-hanketta Kokemuksella Duuniin! rahoitti Euroopan sosiaalirahaston lisäksi Porin kaupunki. Hanke alkoi 1.8.2020. Hankkeen keskeiset tavoitteet ovat kokemustoiminnan ja yhteiskehittämisen vahvistaminen

työllisyydenhoidossa, työnhakijoiden työ- ja toimintakyvyn edistäminen valmennus- ja vertaistoiminnan avulla sekä työllistävien järjestöjen osaamisen vahvistaminen. Hanke työllisti vuonna 2023 noin 1,5 htv. Hanke päättyi 31.7.2023.

Stea-rahoitteinen Fyffee! -Matkalla oman talouden hallintaan hanke alkoi 1.8.2020. Fyffee! -hanke pyrkii paikallistasolla sekä kasvattamaan ihmisten tietoisuutta henkilökohtaisen talouden haasteista selviytymisestä, velkaongelmien synnystä ja vaikutuksista, että puuttumaan jo syntyneisiin talous- ja velkaongelmiin henkilökohtaisella matalan kynnyksen jalkautuvalla tuella. Toiminnan tarkoitus on toteuttaa ennakoivaa ja jalkautuvaa talousneuvontaa ja -ohjausta. Hanke työllisti vuonna 2023 noin 1 htv. Loppuvuonna 2022 Stea myönsi Fyffee-toiminnalle jatkorahoitusta aina vuoteen 2025 asti ja Fyffee-toimintaa toteutettiin tällä rahoituksella vuonna 2023.

Sosiaaliseen kehittämiseen kohdistuvien palvelujen tuottaminen on ollut alusta asti tärkeä avaus Karhuseudulle, kun puhutaan Porin kaupunkialueella toimimisesta ja toiminnan toteuttamisesta monirahastoisesti. Karhuseudun tunnettavuus ja asema monipuolisena verkoston luojana ja ylläpitäjänä on vahvistunut hankkeiden ja toiminnan myötä. Toimintaa pyritään jatkamaan ja kehittämään myös tulevilla ohjelmakaudella uusien hankkeiden myötä.

Karhuseudun omia ja omasta rahoituskehiksestä rahoitettuja ja käynnissä olevia hankkeita oli vuonna 2023 Energiaa Elämään sekä Yhdistyssparraamo.

Energiaa Elämään -hankkeen tavoitteena on lisätä Karhuseudun alueen ihmisten osaamista, tietoisuutta ja ymmärrystä ympäristöstä osana alueellista kehittämistyötä. Hankkeen pääasiallisena tavoitteena on edistää maaseudun, ja yhdistystoiminnan, ekologista ja taloudellista kestävää kehitystä. Hankkeen viitekehystä on käytetty hankeneuvonnassa hyödyksi viime vuosina ja hankkeen henki on hyvin linjassa Tulevaisuuden Teljä-strategian kanssa. Hankkeen viimeiset toimenpiteet ja tuotokset valmistunevat 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla, jolloin hanke päättyi.

Yhdistyssparraamo-hankkeen tavoitteena on koulutuksen ja vertaisoppimisen keinoin innostaa alueen yhdistystoimijoita kehittämään omaa toimintaansa, parantamaan yhdistystoiminnan laatua ja lisätä alueen yhdistysten osaamista ja yhteistyötä. Hankkeella edistetään hyvien käytäntöjen ja toimintamallien leviämistä sekä kannustetaan toimijoita tavoitteelliseen, laadukkaaseen ja vaikuttavaan yhdistystoimintaan. Hanke käynnistyi alkuvuonna 2023 ja jatkuu edelleen loppuvuoteen 2024 asti.

Satakunnan Leader-ryhmät ovat viikoittain yhteydessä toisiinsa ja keskustelevat toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä. Lisäksi Satakunnan Ely-keskus ja Satakunnan alueen Leader-ryhmät tapaavat kerran kuukaudessa ajankohtaisten asioiden äärellä. Satakunnan Leader-ryhmät järjestävät henkilöstölleen ja hallituksille vuosittaisen tutustumisretken maakunnan ulkopuolisen Leader-ryhmän alueelle. Syksyllä 2023 retki suuntautui Karhuseudun järjestämänä Päijänne-Leaderin alueelle.

Nuoriso-Leader hankkeita rahoitettiin vuonna 2023 5 kpl ja tukea jaettiin noin 2000 €. Nuoriso-Leader toiminta on ollut Leader Karhuseudulla viime vuosina hieman pienemmässä roolissa, mutta tavoitteena muuttaa Nuoriso-Leader säännöt ja hakuprosessi keväällä 2024 sekä lisätä aktivointia Nuoriso-Leader-rahoituksen suhteen.

3. Leader-ryhmä alueensa kehittäjänä ja tavoitteet seuraavalle vuodelle

3.1 Leader-ryhmän oma toiminta ja verkostot

Karhuseutu tulee jatkamaan kehittäjäorganisaation rooliaan niin maaseudulla kuin kaupungissakin. Karhuseutu tarjoaa Leader-rahoituksen lisäksi erilaisia palveluja ja työkaluja alueelle paikallista kehittämistyötä edesauttaen. Karhuseudun kehittäjän ja kannustajan rooli näkyy monipuolisessa neuvontatyössä, joka

ei kohdistu pelkästään hankeneuvontaan vaan ylipäätään yhteisö- tai yritystoiminnan neuvontana liittyen esimerkiksi markkinointiin, viestintään, ympäristöön tai vaikkapa yksittäisen henkilön työllistymismahdollisuuksiin. Yleisesti toimintatapoja ja -malleja on pyritty viime vuosina uudistamaan ja monipuolisesti vastaamaan 2020-luvun ihmisten, organisaatioiden ja aluekehityksen tarpeita.

Aktivointia ja tiedottamista on pyritty tekemään mahdollisimman paljon erilaisten kohtaamisten ja kontaktien välityksellä, sähköisten viestintävälineiden, lehtijuttujen ja markkinoinnin kautta. Muiden järjestämistä koulutuksista Karhuseutu on pyrkinyt välittämään aktiivisesti tietoa eri kanavien, kuten nettisivujen ja sosiaalisen median kautta. Itse järjestettyjä tilaisuuksia toimintarahalla ei juurikaan järjestetty vuonna 2023, mutta Karhuseudun henkilöstö on osallistunut mahdollisimman paljon muiden järjestämiin tilaisuuksiin ja webinaareihin. Omien hankkeiden puitteissa tiedotus- ja koulutustilaisuuksia on kuitenkin järjestetty

Vuonna 2023 tiedottaminen ja viestintä on ollut jokseenkin haasteellista epävarmojen aikataulujen ja ristiriitaisten tietojen vuoksi. Alkuvuodesta 2023 lähtien Leader-ryhmät ovat olleet jatkuvan epätietoisuuden varassa uuden ohjelmakauden avautumisen aikatauluista sekä toimeenpanosta ylipäänsä. Lisäksi eri tukimuotojen uusien käytäntöjen, säännösten ja ohjeistuksen epäselvyys on tuonut oman haasteensa tiedottamiseen. Ei ole ollut täysin varmaa aikataulua tai ohjeistusta, jonka varaan olisi voinut potentiaalisille hankehakijoille ja toteuttajille viestiä mitään varmaa. Tehdyn tiedottamisen, markkinoinnin ja aktivointitoimenpiteiden tuloksena saimme kuitenkin kohtalaisen määrän yhteydenottoja ja hankehakemuksia, varsinkin niiden tukimuotojen ja aikataulujen puitteissa, joista meillä oli jonkinlainen tieto ja uskallus edetä sekä viestiä vaikuttavasti.

Ohjelmakauden aloittamisen liittyvät valtakunnalliset viivästyksset ovat aiheuttaneet tiettyjä haasteita perustoiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen sekä osaltaan rajoittanut toimenpiteitä strategian täysimittaiseen toteuttamiseen.

Karhuseudun laatukäsikirja ja toimintaohje päivitettiin keväällä 2023 ja hyväksyttiin hallituksessamme toukokuussa 2023. Päivitystyötä varten perustettiin erillinen työryhmä, joka kokoontui neljä kertaa. Karhuseutu siirtyi tietojärjestelmiensä osalta Microsoftin kokonaisvaltaisen palvelutarjonnan piiriin kesäkuussa 2023 entisistä Googlen järjestelmistä. Muutosprosessi vaati jonkin verran selvittelyä ja suunnittelua, mutta havaittiin pian siirtymisen jälkeen tarpeelliseksi ja toimivaksi ratkaisuksi.

Toiminnan kehittämiseen pyritään jatkuvasti ja Karhuseudussa kokeillaan pienellä kynnyksellä uusia toimintamalleja ja pyritään löytämään ”mahdollistava”-lähestymistapa asioihin. Tavoitteena on olla asiakaslähtöinen ja palveleva toimija. Yleisesti ottaen vanhoja toimintamalleja pyritään päivittämään ja ongelmia pyritään ratkaisemaan sekä kehittämään toimintaa kokonaisvaltaisesti asia kerrallaan.

Vuonna 2023 Karhuseutu jatkoi yhteistyötään Tilitoimisto Urholinin kanssa, jonka asiakkaaksi Leader Karhuseutu siirtyi yhdessä Leader Ravakan ja Leader Satasillan kanssa vuonna 2020. Toimintamalleja henkilöstömme ja tilitoimiston välillä pyrittiin saamaan toimiviksi ja tavoitteena oli siirtyä kohti seurattavampaa, kustannustehokkaampaa ja automatisoidumpaa taloushallintoa. Tämä olisi vapauttanut resursseja tukitoiminnoista suoraan itse Leader-perustyöhön ja tekisi talouden seurattavuuden ja ennakoitavuuden helpommaksi. Yritimme jatkaa taloushallinnon kehittämistä ja yhteistyötä tilitoimisto Urholinin kanssa edelleen vuoden 2023 aikana, mutta heikoin tuloksin. Kevään 2023 tilintarkastuksemme, (johtuen pääsääntöisesti entisestä tilintarkastajastamme), ongelmallisuuden vuoksi, jouduimme suorittamaan tilintarkastuksen uudelleen marraskuussa 2023. Tämän tilintarkastuksen yhteydessä ilmenneiden ongelmien vuoksi Karhuseutu on vaihtamassa taloushallinnon palveluntarjoajaa vuonna 2024.

Vuonna 2022 Karhuseutu selkeytti Leader-toiminnan organisaatorakennetta, palkkamallia ja henkilöstön tehtäväkuvauksia,

jotta Leader-työtä pystytään tulevaisuudessa toteuttamaan tehokkaasti, vastaamaan nykyisiin ja tulevaisuuden tarpeisiin sekä suuntaamaan resursseja oikeisiin kohteisiin. Työ organisaatorakenteen ja tehtäväkuvien päivittämisestä päästiin aloittamaan tosissaan vasta kesän 2022 jälkeen, johtuen pitkälti siirtymäkauden ja strategiatyön aiheuttamasta työkuormasta. Päivitetyt työnkuvat ja palkkamalli hyväksyttiin marraskuussa 2022 Karhuseudun hallituksen kokouksessa. Henkilöstön ydintehtävistä ja sisäisestä työnjaosta, jotka mahdollistavat selkeän toimintaprosessin on keskusteltu ja otettu käyttöön ja käytäntöön pitkin vuotta 2023 ja työ asian parissa jatkuu edelleen tulevinakin vuosina ohjelmakauden kunnolla käynnistyessä.

Yhteistyötä ja verkostoitumista tullaan edistämään ja on edistetty yhteisöjen ja muiden toimijoiden välillä. Konkreettisina keinoina ovat erilaisten tapaamisten järjestäminen ja yhteistyön käynnistäjänä toimiminen. Kuntayhteistyön merkitystä on pyritty vuodesta 2020 kasvattamaan ja kunnat nähdäänkin tulevaisuudessa merkittävimpinä yhteistyökumppaneina. Olemme oletuksena paikalla kaikissa kunnan järjestämissä yhdistyksille sunnatuissa tilaisuuksissa.

Strategialla on neljä kehittämisen painopistettä: Harrastukset ja vapaa-aika tavoittelee pitovoimaa vapaa-ajan palveluista, hyvinvointia elämyksistä ja yhteisöllisyyttä harrastuksista. Työllisyys, elinvoima ja innovaatiot mahdollistaa yrittämistä, lisää työllisyyttä ja tukee toiminnan uudistamista älykkäästi, vastuullisesti ja yhteisöjä rakentavasti. Paikallisyhteisöjen palvelut ja maaseutuasumisen turvaaminen parantaa saavutettavuutta ja tuo älykkäät ratkaisut osaksi paikallisyhteisöjen toimintaa. Ympäristö ja energia tukee kestävämmän tulevaisuuden rakentamista uusiutuvan energian, planetaarisia rajoja huomioivien innovaatioiden, yhteisölähtöisten luonto- ja ilmastotekojen sekä ekosivistyksen lisäämisen keinoin. Strategia on laadittu alueellisista lähtökohdista alueen asukkaiden ja eri toimijoiden isot sekä pienet tarpeet, alueen erityispiirteet ja omaleimaisuus huomioon ottaen. Strategia ohjaa Leader Karhuseudun kaikkea Leader-toimintaa ja aluekehittämistä: toimintaa, neuvontaa ja

rahoitusta. Yhteistyökumppaneille, hanketoteuttajille ja muille alueen toimijoille kehittämissuunnitelma on tiivistys paikallisen kehittämisen tahtotilasta selkeästi ja jäsennellysti niin, että he voivat löytää oman paikkansa sen toteuttamisessa

ELYn kanssa on pyritty käymään viikoittaista vuoropuhelua asioista. Karhuseudun ja ELYn välistä keskusteluyhteyttä on pidetty hyvänä ja sujuvana. Yhteistyö on aitoa ja eteen tulevia tilanteita ratkotaan yhdessä asiakkaan edun mukaisesti lakia, asetuksia ja strategioita noudattaen. Esimerkiksi yritystukien osalta on pyritty käymään keskustelua siitä, että rahoituslinjaukset ovat yhteneväisiä ja siitä, että rahoitetaanko hanketta ELYstä vai Leaderistä. Molemmat osapuolet ohjaavat hakijoita toinen toisilleen yhteisten keskustelujen ja linjausten tuloksena. Tällä tavoin on mahdollista löytää maakunnan kannalta paras lopputulos. Uuden ohjelmakauden valmistelusta, täytäntöönpanosta ja uusista linjauksista on käyty keskustelua läpi vuoden 2023 ja keskustelu jatkuu edelleen rahoituskauden käynnistyessä.

Karhuseutu pyrkii edelleen tekemään tiivistä yhteistyötä alueen kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Alueen kehittämisessä ollaan aktiivisesti mukana yhdessä muiden toimijoiden, kuten ProAgrian, Prizztechin, ELYn, Satakuntaliiton, Satakyljen, yrittäjäyhdistysten, kauppakamarin ja alueen kuntien kanssa.

Karhuseutu on periaatteessa alueensa ainoa julkisen rahan lähde, jonka avulla yhdistykset voivat tehdä johdonmukaista kehittämistyötä investointien ja kehittämishankkeiden muodossa. Koemme toimintamme arvokkaaksi ja merkitykselliseksi tästä näkökulmasta tarkasteltuna. Lisäksi yritystukemme ovat pienyrityksien saavutettavissa matalalla kynnyksellä sekä auttavat liiketoimintansa alkutaipaleella olevia yrityksiä. Tukemme ovat neuvontamme ansiosta suhteellisen suoraviivaisia ja kaikkien ymmärrettävissä ja haettavissa, tätä ei voida sanoa kaikista hanketukia ja rahoitusta tarjoavista tahoista ja rahoitusinstrumenteista. Saavutettavuus ja neuvonta tuovat erityisen lisäarvon Leader toimintaan sekä maaseudun kehittämiseen

Karhuseudun alueella. Moni hyvä asia jäisi yhdistyksiltä tekemättä ilman tarjoamaamme rahoitusta sekä moni yritys jäisi perustamatta tai kehittymättä ilman Leadet-tukia.

Itsearviointia suorittaen Karhuseutu voi pitää vuoden 2023 onnistumisina toimintansa määrätietoista kehittämistä askel kerrallaan sekä myös tervettä ihmettelyä ja kyseenalaistamista kohdistuen tiettyihin ohjelmakauden käynnistämiseen liittyviin asioihin. Olemme pyrkineet tuomaan selkeitä ongelmia ja haasteita valtakunnan tasolla ja paikallisesti esille, lähtien Leader-rahoituskehiksen jakoperusteista aina tiettyjen tukimuotojen ongelmallisuuden kautta Hyrrä-järjestelmään uudistuksen haasteellisuuteen ja rakenteeseen päätyen. Parannettavaa Karhuseudulla on tietyissä viestintään, rahoituksen vaikuttavuuden ja hankkeiden seurantaan liittyvissä asioissa. Toki edellä mainittuihin parannettaviin seikkoihin on vuonna 2023 vaikuttanut suuresti ohjelmakauden etenemisen tilanne valtakunnan tasolla.

3.2 Yhdistys ja sen resurssit

Kevään 2023 yhdistyksen sääntömuutoksen myötä Karhuseudun hallituksessa varsinaisia jäseniä on 15 kpl ja varajäseniä 5kpl. Kolmikantaa ja alueellista tasajakoa toteutetaan niin, että Karhuseudun alueen jokaisesta viidestä kunnasta istuu hallituksen varsinaisina jäseninä jokaisesta kolmikannasta yksi jäsen. Näin varmistetaan tasainen edustus alueellisesti jokaisessa kolmikannassa. Lisäksi järjestelmä on selkeä sekä uusien hallitusjäseniä on helpompi etsiä vanhojen tilalle. Kokouksia pidetään keskimäärin 10 kpl per vuosi.

Kevään 2023 sääntömuutosten ja hallituskokoonpanomuutoksen jälkeen varsinaisten hallituksen jäsenten kokouksiin osallistumisprosentti on ollut noin 85 % ja varajäsenten osallistumisprosentti 40 %. Uusia hallitusjäseniä sääntömuutoksen jälkeen hallituksessa on 45 %. Alle 29-vuotiaita nuoria hallituksessamme ei ole. Karhuseudun hallituksen kokouksiin kutsutaan tarvittaessa asiantuntijajäseniä ja esittelijöitä sekä hanketoteuttajia esittelemään hankkeitaan. Kokouksia

pidetään ympäri vuoden erilaisissa mielenkiintoisissa rahoittamiimme hankkeisiin liittyvissä kohteissa. Hallituksen kokouksiin kutsutaan oletuksena myös aina Satakunnan Ely-keskuksen edustaja paikalle.

Karhuseudun henkilöstön vaihtuvuutta toimintarahatyössä ja sosiaalisen kehittämisen hankkeissa ei tapahtunut vuonna 2023. Leader-puolella Yhdistyssparraamo -hankkeen hankekoordinaattoriksi uutena työntekijänä tuli Katri Mäenpää 60 % työajalla.

Toimintarahalla toiminnanjohtajana sekä pienellä työpanoksella EE-hankkeessa työskenteli Aapo Kivenmaa. Toimintarahalla työskenteli myös koko vuoden hankeasiantuntija Niina Harju.

Kehittämisasiantuntija Lauri Penkkimäki työskenteli koko vuoden toimintarahalla ja Energiaa elämään -hankkeen hankekoordinaattorina.

ESR-rahoitteisessa Kokemuksella Duuniin -hankkeessa työskenteli heinäkuun loppuun asti hankekoordinaattori Marko Juutilainen. Tuuli Vaahtera työskenteli hankkeessa hanketyöntekijänä 100 % työajalla ja Minna Mansour työskenteli hankkeen hanketyöntekijänä 60 % työajalla. Marko ja Tuuli jatkoivat työskentelyään Duuniin-hankkeen päätyttyä Karhuseudun omassa ESR-pilot esiselvityshankkeessa vuoden 2023 loppuun asti.

STEA-rahoitteisessa Fyffee -toiminnassa, työskenteli hankekoordinaattorina koko vuoden Outi Rantanen 100 % työajalla.

Karhuseudun taloustilanne on vakaa. Tämä mahdollistaa erilaisten toimintojen toteuttamisen ilman hankerahoitusta sekä toimii myös puskurina mahdollisten ongelmatilanteiden varalle. Vakaa taloustilanne mahdollistaa

3.3 Toimintaympäristö ja tulevaisuus

Keskeisinä muutoksina Karhuseudun osalta toimintaympäristössä voidaan todeta alueen

muuttuneen sen osalta, että Luvia, nykyään osana Eurajokea, siirtyi pois toimintamme piiristä Leader Satasillan toimintaalueelle. Näin ollen alueemme pienehen ja tukien piirissä oleva väkimäärä väheni jonkin verran.

Kuitenkin isoimpana muutoksena toimintaympäristössämme on nostettava esiin rahoituskehiksemme suuruus verrattuna edellisiin ohjelmakausiin. Karhuseudulla on jaettavissa rahoituskaudelle 2023–2027 noin 30 % vähemmän hankerahoitusta kuin mihin tasoon olemme aiemmillä rahoituskausilla tottuneet. Mikään ei sinänsä ole toimintaympäristössämme muuttunut niin olennaisesti, että tämänkaltainen leikkaus jakamaamme hankerahoitukseemme olisi ollut perusteltua. Aluetypologian perusteella suoritettuna hankerahoituksen leikkauksen syyttöminä uhreina ja kärsijöinä ovat alueemme asukkaat, yrittäjät ja kunnat.

Muita olennaisia muutoksia välittömässä toimintaympäristössämme on ollut mm. toimiston sijainnin vaihtuminen Porin keskustasta Ulvilan Friitalaan ja tämän myötä työympäristön selkeä parantuminen, tietojärjestelmien päivittäminen, hallituksen kokoonpanon muutos sääntömuutoksen myötä sekä laatuksikirjan ja toimintaohjeen päivittäminen.

Vuoden 2024 toimintaan vaikuttaa vahvasti rahoituskauden alkaminen täysmääräisenä, uusien tukimuotojen mahdolliset rajoitukset, toimintamallien muodostuminen Leader-ryhmissä, Elyissä ja Ruokavirastossa sekä tietenkin rahoituskehiksen jakamiseen liittyvä Leader-perustyö. Lisäksi mahdolliset hallitusohjelman leikkaukset maaseudunkehittämisen rahoitukseen saattavat vaikuttaa isostikin toimintaamme valtionhallinnon virastouudistuksen lisäksi.

Leader-rahoitusta jaetaan normaalisti hankkeille, mutta strategian tavoitteiden saavuttaminen vaatii tietynlaista ohjausta ja aktiivointia, varsinkin tiettyjen painopistealueiden osalta. Vuonna 2024 pyrimme tekemään luonnollisesti myös päättyneiden ohjelmakausien arviointia ja analysointia. Tiettyihin viestintään, rahoituksen vaikuttavuuden ja hankkeiden seurantaan liittyviin asioihin pyritään kiinnittämään huomiota, jotta pystymme

jatkossa viestimään kuluvan ohjelmakauden tuloksista mahdollisimman kattavasti ja vaikuttavasti sekä myös seuraamaan tekemämme työn tuloksia ja varmistamaan hankkeiden etenemisen ja toteutumisen täysmääräisenä.

Tärkeä osa toimintaa on sidosryhmätyön ja yhteistyöverkostojen ylläpito ja kehittäminen. Taloushallinnon palvelujen siirron Festum Oy:lle toivotaan olevan kustannustehokas, taloushallintoa selkeyttävä sekä työaika säästävä muutos tukitoimintojen osalta. Työyhteisössä jatketaan vastuun jakamista aiempaa laajemmin ja tavoitellaan yhteisöllisempää työtapaa kuin mihin Karhuseudulla on aiemmin totuttu.

Puolletut hankkeet vuonna 2023

Yhteisöhankeet

Ulvilan kaupunki – Mynsterin jalkapallokentän pinnoitteen uusiminen ja vanhan pinnoitteen uusiokäyttö Kaskelotin kentällä – hankenro 253305

Mynsterin jalkapallokentän tekonurmen pinnoitteen uusiminen sekä vanhan pinnoitteen siirtäminen Kaskelottiin, jonne luodaan alle 12-v harjoitteluun ja pelaamiseen soveltuva uusi aidattu tekonurmikenttä. Hankkeen tarkoituksena on uusia nykyinen Mynsterin tekonurmi sekä uudistaa kentän valaistus vastaamaan energiatehokkuudeltaan nykyaikaa. Uusimisen yhteydessä kaupunki toteuttaa kestävä kehityksen periaatetta ja käyttää vanhaa tekonurmipinnoitetta luodakseen Ulvilaan Kaskelottiin yhden uuden aidatun ja Led-valaistun tekonurmikentän mahdollistamaan alle 12- vuotiaiden nuorten laadukkaan jalkapalloilun harjoittelun.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 180 000 euroa, josta haettavan Leader-tuen osuus on 90 000 euroa (50 %). Julkinen tuki hankkeessa on 100 %.

Kokemäen Kova-Väki Voimailu ry – Yhdistyksen uusien harrastustilojen kunnostaminen ja laitehankinnat – hankenro 255883

Hankkeen tarkoituksena on Kokemäen Kova-Väki voimailu ry:n uuden voimailuun sopivan harrastustilan kunnostaminen ja harrastustoiminnan kehittämiseksi vaadittavien uusien välineiden hankinta sekä uusien harrastajien innostaminen kuntoilun pariin. Tällä hetkellä käytössä olevat harrastustilat eivät enää täytä nykyisiä sisäilmavaatimuksia ja ovat harrastajamäärään nähden liian ahtaat. Uusi tila rakennetaan Kokemäen kaupungin uuteen entisen Peipohjan päiväkodin rakennettavaan yhdistystaloon. Hankkeen kohderyhmänä ovat nykyiset yhdistyksen aktiiviset jäsenet (110 jäsentä), sekä uudistuksen jälkeen liittyvät uudet jäsenet. Hanke noudattaa Kokemäen kaupungin strategisia tavoitteita kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi, kestävä kehityksen tukemiseksi sekä kaikille avointen, laadukkaiden ja monipuolisten vapaa-ajan liikuntamahdollisuuksien luomiseksi. Hankkeen tärkeimmät toimenpiteet uudessa harrastetilassa ovat yhdistyksen toiminnalle sopimattomien rakenteiden purkaminen, uusien tilojen rakentaminen, sinne siirtyminen ja välineistön päivitys sekä hankkeen valmistuttua tiedottaminen uusien jäsenten saamiseksi.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 105 120,75 euroa, josta haettavan Leader-tuen osuus on 63 072,45 euroa (60 %).

Peipohjan kyläyhdistys ry - Peipohjan luistelualue ja jääkiekkokaukalo – hankenro 253357

Hankkeen tarkoituksena on varmistaa kaikille avoimen luistelualueen ja jääkiekkokaukalon olemassaolo Peipohjassa. Varmistaakseen talviliikuntapaikan olemassaolon kylässä kyläyhdistys on vuokrannut itselleen Kokemäen kaupungilta uuden alueen talviliikuntaa varten. Kokemäen kaupunki osallistuu hankkeeseen omalla panoksellaan, tehden kenttäalueelle maapohjatyöt sekä hoitaa alueelle vesipisteen ja valaistuksen.

Kyläyhdistyksen osuus on alueen jääkiekkokaukalon hankinta ja siihen liittyvät suojaverkot sekä toimintaan liittyvien rakennusten eli luistelukopin (pukukopin) sekä huoltorakennuksen rakentaminen. Uuden jääkiekkokaukalon hankinta tuli tarpeelliseksi, koska vanha kaukalo on jo moneen kertaan korjattu. Samoin varusteiden vaihtokoppi ja huoltorakennus ovat jo iäkkäitä ja hyvästä hoidosta huolimatta huonossa kunnossa, joten niille pitää tehdä joko perusteellinen peruskorjaus tai mahdollisesti rakentaa kokonaan uudet. Liikunta-alueen monipuolisuuden lisäämiseksi, kaukalo- ja luistelualuetta tullaan hyödyntämään myös muulla käytöllä kuin talvijääurheilulla. Kenttäalue mahdollistaa monipuolisen liikunnan niin koripallon, lentopallon kuin salibandyn muodossa.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 50 274,88 euroa, josta haettavan Leader-tuen osuus on 30 164,93 euroa (60 %).

Nakkilan Metsästysseura ry – Hirviradan hankinta elektronisella näytöllä - hankenro 254151

Hankitaan elektronisella näytöllä varustettu liikkuvan hirven rata 100 metrille.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 38 945,00 €, josta haettavan Leader-tuen osuus on 19 472,50 € (50 %).

Riuttala - Mustajoen kyläyhdistys ry - Kriisitilanteisiin varautuminen ja energiatehokkuuden parantaminen kylätalolla – hankenro 261763

Kriisitilanteisiin varautuminen ja energiatehokkuuden parantaminen kylätalolla. Hankitaan aggregaatti, jolla varmistetaan sähkön saanti poikkeusoloissa ja ilmalämpöpumpulla parannetaan kiinteistön energiatehokkuutta ja lisätään näin kiinteistön käyttöastetta. Lisäksi hankitaan ajettava ruohonleikkuri, koska alueen ihmiset ikääntyvät, jolloin ympäristönhoito helpottuu. Lisäksi alueen helppokulkuisuutta parannetaan lisäämällä soraa piha-alueelle. Aggregaatin käyttöönotto vaatii lisää toimenpiteitä mm. sähkönsyötön ja säilytyspaikan

rakentamisen osalta. Lisäksi kiinteistöön hankitaan älylukko ja levitetään lattiapinnoite kovempaa käyttöastetta mahdollistamaan.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 42 300,93 euroa, josta haettavan Leader-tuen osuus on 29 610,65 euroa (70 %).

Ahlaisten Nuorisoseura ry - Kylähelmen älysähköistys – hankenro 261084

Sähköistyksen uusiminen ajantasaiseksi tämän päivän standardien mukaiseksi lisää paloturvallisuutta. Tietotekniikkaverkko mahdollistaa tehokkaan ja energiataloudellisen tilan käytön ja älylukot lisäävät turvallisuutta ja tuo uudenlaista tilan hallittavuutta.

Ilmalämpöpumput tarjoavat helpon ja energiataloudellisesti toimivan lämmönlähteen sekä etäyhteyksillä hallittavuutta ja energiasäästöä. Hanke toteutetaan syksy 2023 - syksy 2024 aikana, hanke elävöittää Ahlaisten kylää ja sen ympäristöä ja asukkaita sekä hyödynsääjina myös kokous- ja juhlatilan käyttäjät, matkailijat, leiritoiminta ja muu harrastustoiminta. Hanke on ekologinen energiataloudellinen investointi.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 31 703,00 euroa, josta haettavan Leader-tuen osuus on 22 192,10 euroa (70 %).

Lattomerén Toive ry - Moottorikelkka, latukone, kuntorata-ladun led-valot, lasten leikkipaikka, ym. – hankenro 259226

Hankkeessa piha-alueelle rakennetaan lasten leikkivälineet, hankitaan moottorikelkka sekä latulaite latuverkoston ylläpitämiseksi sekä kuntoradan, piha-alueen ja rakennusten valaistus muutetaan LED valoiksi, samalla uusitaan sähkökeskus. Hankkeen avulla liikuntamahdollisuudet lisääntyvät ja paranevat aiempaan verraten. Tavoitteena on mahdollistaa matalan kynnyksen liikunta-, harrastus- ja vapaa-ajantoiminta kaiken ikäisille lähellä omaa asuinalueetta. Hankkeen odotettuja vaikutuksia ovat liikunta-alueen käytön lisääntyminen ja asukkaiden aktivoiminen liikunnan pariin. Lasten aktiviteettien lisääminen alueelle tuo perheitä liikkumaan ja retkeilemään yhdessä. Tämä luo alueelle yhteisöllisyyttä ja vireyttä. Hankkeen toteutuksen tärkeänä osana on kiertotalous, jonka myötä toimintamme on kestävämpää ja ympäristöystävällistä.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 53 990,00 euroa, josta haettavan Leader-tuen osuus on 37 793,00 euroa (70 %).

Länsi-Lavian Loiske ry - Tahostenniemen nykyaikaistaminen – hankenro 266999

Länsi-Lavian Loiske ry:n omistamassa Tahostenniemessä on urheilumaja, jossa sijaitsee kokoustilat, pieni keittiö, terassi, sauna- ja wc-tilat, tanssilava, jonka yhteydessä kahviorakennus sekä veneenlaskupaikka. Tahostenniemi on suosittu kokous- ja juhlapaikka, varsinaisia tansseja on viime vuosina järjestetty vain juhannusaattona. Urheilumajan ja tanssilavan esteettömät kulkutiet eivät ole enää turvalliset ja kaipaavat kunnostusta. Urheilumajan terassin betonilattia ja penkit sekä pöydät kaipaavat kunnostusta, betonilattiasta irtoaa betonia ja penkit ja pöydät eivät ole enää käyttökelpoisia. Saniteettitilat sijaitsevat urheilumajassa, esteetön käyttö vaatii kulkuteiden kunnostuksen (puisen kulkutien). Jäteveden umpisäiliössä ei ole täyttymisen hälytintä, jonka hankkiminen poistaa tilanteet, joissa vuokraaja joutuu hälyttämään paikalle jäteveden umpisäilön tyhjentämisen kesken juhlien. Urheilumajalla ei ole kunnollisia siivouskaappeja siivoustarvikkeille ja -välineille. Tanssilavan kahviorakennus on lähes alkuperäisessä kunnossa ja kaipaa uutta myyntitiskiä sekä pöytiä, joiden ääressä voi nauttia kahviosta ostetuista tuotteista. Tahostenniemen veneenlaskupaikka on rakennettu vuonna 2019 ja on erittäin kovassa käytössä - Karhijärvellä on hyvin vähän veneenlaskupaikkoja. Käyttäjiltä on tullut toivetta kulkutasosta, johon veneen voi väliaikaisesti kiinnittää siksi aikaa, kun ajaa kuljetustrailerin pois veneenlaskupaikalta. Käytännössä nyt on yksin mahdotonta laskea venettä vesille tai sieltä pois (vene karkaa vesille yksin).

Hankkeen hyväksytyt kokonaiskustannukset ovat 19 760,00 €, josta haettavan Leader-tuen osuus on 11 856,00 € (60 %)

Yritystuet

Jakkuvärkin koirametsä Oy - Jakkuvärkin koirametsä – hankenro 255139

Hankkeessa perustetaan aidattu koirametsä, jota vuokrataan Porin ja Satakunnan koiranomistajille sekä koiraharrastuksiin liittyville yhdistyksille ja yrityksille turvallisena ja laillisena mahdollisuutena pitää koira vapaana metsäluonnossa ilman pelkoa siitä, että se karkaa tai että se joutuu vaaralliseen kohtaamiseen.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 33 000 euroa, josta haettavan Leader-tuen osuus on 6 600 euroa (20 %).

SatalnWest Oy - SatalnWest palvelumuotoilulla liiketoiminnan perustukset kuntoon ja toiminta lentoon – hankenro 266723, Osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistäminen, 5 000 €

Tukea haetaan yritystoiminnan osa-aikaiseen käynnistämiseen. Yrittäjältä itseltään löytyy luonnollisesti visio eri liiketoiminnoista, mutta tarvetta asiantuntijoiden näkemyksille löytyy. Hankkeen tarkoituksena on edesauttaa asettamaan yrityksen talous ja sen hallinta oikeille raiteille alusta lähtien, suunnitella asiantuntijoiden avulla yrityksen palvelutarjonnasta selkeä kokonaisuus ja paketti sekä investoida toiminnan ainoaan tärkeään tarvittavaan laitteeseen. Tarkoituksena on myös hyödyntää asiantuntijoiden näkemystä ja kokemusta SatalnWest Oy:n palveluiden hinnoittelussa. Asiantuntijapalvelu n. 1300 €: palvelumuotoilu/palveluiden tuotteistus. Toteutettavuus selvitys 2000 €. Laitehankinta n. 1300 € tietokone tai tabletti. Osakeyhtiön perustamiskustannukset 240 €. Tietojärjestelmät 120 €. Päätös: Hanke hyväksytään rahoitettavaksi Tulevaisuuden Teljä -kehittämisstrategian mukaisesti, koska hanke edistää alueen elinvoimaa, luo yrittäjyyttä ja on innovatiivinen.

Hankkeen hyväksytyt kokonaiskustannukset ovat 5 000 €, josta haettavan Leader-tuen osuus on 5 000 € (100 %).

Kimmo Ala-Ketola - Omistajanvaihdoksen suunnittelu – hankenro 265018, Tuki omistajanvaihdoksen suunnitteluun, 5 000 €

Tuki kohdistuu seuraaviin kokonaisuuksiin: 1) Omistajanvaihdoksen suunnittelu 2) Lakineuvonta 3) Muut omistajanvaihdokseen tarvittavat palvelut. Päätös: Hanke hyväksytään rahoitettavaksi Tulevaisuuden Teljä -kehittämisstrategian mukaisesti, koska hanke edistää alueen elinvoimaa, mahdollistaa yrittäjyyttä sekä lisää palveluntarjontaa.

Hankkeen hyväksytyt kokonaiskustannukset ovat 5 000 €, josta haettavan Leader-tuen osuus on 5 000 € (100 %).

Opitti Oy- Uusi mahdollisuus - Opitin verkkopalveluhanke, osa 1 – hankenro 267007 Vakiintuneen yritystoiminnan kehittäminen, 3 000 €

Tuki kohdistuu seuraavien osakokonaisuuksien tekemiseen: 1) Opitin strategian kokonaistarkastelu asiantuntijan ohjauksessa: Mitä palveluita tarjoamme nyt, mitä palveluita haluamme tarjota jatkossa? Miten uudet palvelut kytkeytyvät vanhoihin palveluihin ja toimintamalleihin? Ketkä ovat Opitin nykyiset/tulevat asiakkaat? Millaisella toimintasuunnitelmalla pääsemme tavoitteisiimme? Millaisia muutoksia meidän tulee tehdä nykyiseen toimintaamme? Päivitämme strategian. (n. 600 €) 2) Uuden verkkopalvelun tuotteistaminen asiantuntijan ohjauksessa. Ratkaisemme tarkan palvelun ja sen kohderyhmän. Mietimme palvelun sisällön ja palvelulupauksen sekä muut tuotteistamisen kannalta olennaiset asiat. Hankkeen päättyessä meillä on valmiiksi suunniteltu verkkopalvelutuote, jonka raportoimme. Tämän lisäksi hankimme tuotteistamispuheen

tueksi koulutusta joltakin vastaavan verkkopalvelun tuottaneelta taholta. (n. 1 200 €) 3) Markkinatutkimus uudelle verkkopalvelulle. (n. 1 200 €) Vaiheet 2 ja 3 voidaan toteuttaa kokonaan tai osittain yhtä aikaa. Hankkeen päättyessä hakijalla on selkeä suunnitelma verkkopalvelusta, jota voi lähteä työstämään eteenpäin.

Hankkeen kustannukset ovat 3 000 €, josta Leader-tuen osuus on 3 000 € (100 %)

Vanderlanders Oy - Matkailumarkkinointiin ja matkailuautoiluun liittyviin palveluihin keskittyvän yrityksen käynnistäminen – hankenro 269340, Osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistäminen, 5 000 €

Hanke mahdollistaa yrityksen toiminnan aloittamisen sekä erityisesti Vanderlandersin median lanseeraamisen, sisällöntuotannon sekä yrityksen omiin että yhteistyökumppaneiden kanaviin sekä verkkokaupan perustamisen. Nettisivujen, verkkokaupan ja podcastin toteuttamiseksi hankitaan asiantuntijapalvelua ja koulutusta, ohjelmistoja sekä avvälineistöä.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 5 500 €, josta Leader-tuen osuus on 5 000 € (90,91 %).

Erityismuksut Oy – Päätoimisen yrittäjyyden käynnistäminen – hankenro 269153 Päätoimisen yrittämisen käynnistäminen, 7 500 €

Minulla on toimintaterapeutina pitkä työkokemus erityislasten toimintakyvyn arvioinnista ja arjen tukemisesta kuntoutuksesta. Olen käynyt sensorisen integraation teorian ja terapian pitkän lisäkoulutuksen. Asiakkainani on lapset, joilla on kehitysviivettä. Näillä lapsilla 70 % on aistitiedon käsittelyn ongelmia, joka heijastuu elämän eri alueille. Haen tätä hanketta, että minun olisi mahdollista tuottaa laadukasta ja uudenlaista terapiaa alueeni erityislapsille osaamisen, itsensä kouluttamisen ja välineiden osalta. Palvelun löytymiseen auttaa nettisivujen uudistus.

Hankkeen kustannukset ovat 8 895,12 €, josta Leader-tuen osuus on 7 500 € (84,32 %).

Karhuseutu ry

1105526-9

TILINPÄÄTÖS

1.1. - 31.12.2023

Säilytettävä vähintään 31.12.2033 asti.

Karhuseutu ry

Itsenäisyydenkatu 35 A 16
28130 Pori
Pori
1105526-9

Tilinpäätös tilikaudella 1.1. - 31.12.2023

Etulehti	
Sisällysluettelo	
Vuosikertomus	
Tase	1
Tuloslaskelma	2 - 3
Tilinpäätöksen liitetiedot	4
Tositelajit ja säilyttämistapa	5
Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	6

Tasekirja on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10.1§).
Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päätynyt (KPL 2:10.2§).

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
VAR SINAINEN TOIMINTA		
Varsinaisen toiminnan yhteistuotot ja -kulut		
Tuotot	520.145,04	488.135,81
Kulut		
Henkilöstökulut	-365.503,64	-354.390,81
Hallituksen palkkiot	-8.655,72	-8.520,00
Matkakulut		
Hallituksen matkakulut	-4.578,65	-2.871,88
Henkilöstön matkakulut	-14.553,54	-14.515,65
Matkakulut yhteensä	-19.132,19	-17.387,53
Ostopalvelut	-5.155,78	-10.198,09
Toimitilavuokrat	-17.762,40	-20.476,20
Toimistokulut	-10.143,40	-8.953,99
Koneet, laitteet ja kalusto	-4.534,87	-6.456,49
Kokoustarjoilut ja tilavuokrat	-1.299,45	-3.691,92
Viestintäkulut	-1.807,88	-7.903,07
Asiantuntijapalvelut	-19.322,55	-17.703,81
Muut kustannukset	-2.892,84	-12.358,67
Muut kulut	-50.698,35	-22.868,25
Kulut yhteensä	-506.909,07	-490.908,83
Varsinaisen toiminnan yhteistuotot ja -kulut yhteensä	13.235,97	-2.773,02
VAR SINAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	13.235,97	-2.773,02
VARAINHANKINTA		
Tuotot	2.460,00	1.620,00
VARAINHANKINTA YHTEENSÄ	2.460,00	1.620,00
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Rahoitustoiminta	9,75	1,02
Tuotot yhteensä	9,75	1,02
Kulut		
Rahoitustoiminta	-16,38	-8,30
Kulut yhteensä	-16,38	-8,30
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA YHTEENSÄ	-6,63	-7,28
TILIKAUDEN TULOS	15.689,34	-1.160,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	15.689,34	-1.160,30

TASE

	31.12.2023	31.12.2022
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	100,00	100,00
Sijoitukset yhteensä	100,00	100,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	<u>100,00</u>	<u>100,00</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	1.010,00	
Pitkäaikaiset yhteensä	1.010,00	
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	17.975,42	
Muut saamiset	1,92	7.538,88
Siirtosaamiset	421.012,43	467.429,61
Lyhytaikaiset yhteensä	438.989,77	474.968,49
Saamiset yhteensä	439.999,77	474.968,49
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	668.364,09	424.000,72
Rahoitusarvopaperit yhteensä	668.364,09	424.000,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	<u>1.108.363,86</u>	<u>898.969,21</u>
V a s t a a v a a yhteensä	<u><u>1.108.463,86</u></u>	<u><u>899.069,21</u></u>

TASE

	31.12.2023	31.12.2022
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Toimintapääoma (ed. tilikausien ylijäämä/alijäämä)	87.411,63	73.017,63
Tilikauden yli/alijäämä	15.689,34	-1.160,30
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	103.100,97	71.857,33
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	7.295,10	1.780,18
Muut velat	7.125,20	6.843,55
Siirtovelat	990.942,59	818.588,15
Lyhytaikainen yhteensä	1.005.362,89	827.211,88
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1.005.362,89	827.211,88
Vastattavaa yhteensä	1.108.463,86	899.069,21

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2023 LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu pien- ja mikroyritysasituksen pienyrityssäännöksiä soveltaen PMA 1:1 § luvun 4 mukaisesti.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely:

Edellisen tilikauden voitto/tappio tk:n alussa	71.857,33	73.017,63
Edellisen tilikauden voitto/tappio korjaus	15.554,30	0,00
Tilikauden voitto/tappio	15.689,34	-1.160,30
Oma pääoma yhteensä	103.100,97	71.857,33

Edellisen tilikauden voitto/tappio tilille tehdyt tilikauden aikaiset korjaukset yhteensä 15.554,30€

Vuonna 2021 kirjattu Kokemuksella Duuniin hankkeen kuntarahaosuus tuplana 10.180,00€

Vuonna 2022 kirjattu saamisiin ja tuloihin kokemuksella Duuniin hankkeen Ely:n rahoitusta, joista maksatuspäätöksellä 27.10.2022 hylätty kuluja 4.089,61€

Vuonna 2022 kirjattu saamisiin ja tuloksi Flatraten osuus ajalta 1.1.-31.7.2022 joka oli jo kirjattu maksatuksen yhteydessä 30.10.2022 tuloksi 7.444,27€.

Tuloutettu 11.699,75€ Siirtovelat/Flatrate tilille kertynyttä saldoa sekä aikaisempina vuosina kertynyttä saldoa 37.268,18€.

Henkilökunnan lukumäärä: Henkilökunnan keskimääräinen lukumäärä oli 7.

Tuloslaskelman liitetiedot:

Tilikauden aikana tuloslaskelmalle kuuluvia kuluja kirjattu suoraan taseeseen kuittaamaan siirtovelkoja. Kirjausten määrä yhteensä 27.322,52€.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Kirjanpitokirjat ja säilytystavat;

Päiväkirja	Sähköinen arkisto Visma Fivaldi
Pääkirja	Sähköinen arkisto Visma Fivaldi
Tasekirja	Erikseen sidottuna
Tositeaineisto	Paperitositteina/Sähköinen arkisto Visma
Fivaldi	

TOSITELAJIT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Kirjanpidon tositelajit;

Pk tosite	8
Palkat	19
Tiliote tositteena Pohjola pankki -056693	20
Tiliote tositteena Pohjola pankki -926029	21
Avaavat saldot	99
Ostolaskut	5
Ostolaskujen suoritukset	6
Visma skanner-kuitti	10
Myynninhallinta	60
Suoritukset	2
Alkusaldot	99

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Pori, ____ / ____ / 2024

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen kertomus.

Porissa sähköisen allekirjoituksen päivämääränä

Anne Hakala
KHT

SARI ALEKSANDRA KIVIOJA

197663ce-0461-4e68-9105-ab2e10313ede - 2024-05-17 17:35:29 UTC +03:00
BankID / MobileID - 88797a17-2013-4ef0-bc5d-c49b0ca0153a - FI

VILLE MAANAVILJA

59bbe71d-bf75-4625-b229-a4ec8049a46c - 2024-05-17 17:51:19 UTC +03:00
BankID / MobileID - 99b69b7f-27d1-4d5e-8eb0-dfe94b40f1cd - FI

VELI-JUKKA HEIKKILÄ

52d35805-9c4f-4829-8bc9-6f23ccc33b78 - 2024-05-17 18:46:03 UTC +03:00
BankID / MobileID - c1d173b1-cc81-4f31-a458-4ac4602965dc - FI

Jukka Heikki Ajanko

105acbee-96ea-4ee4-8778-4bd1ff017928 - 2024-05-17 20:19:13 UTC +03:00
BankID / MobileID - a6c08fd8-480e-4dbf-b6eb-935ac0d691a4 - FI

MARKKU KALEVI JALONEN

d9a9abcc-97df-4618-ab48-9d8f7be21745 - 2024-05-17 22:39:45 UTC +03:00
BankID / MobileID - 15b2a72a-3906-4eee-89d9-6817f33db844 - FI

NINA MARJATTA WILLMAN

d9182367-5c97-4a46-bc24-498a5f057391 - 2024-05-17 23:22:30 UTC +03:00
BankID / MobileID - cdb704ae-4448-4258-abbb-d8bfc52ce6b0 - FI

HANNA MAARIA ANTTILA

efa1e62d-5011-448f-a476-136aaba61aff - 2024-05-18 12:38:01 UTC +03:00
BankID / MobileID - 91faa408-8f95-49c9-8fc7-d7641f142fff - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 23 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

Marko Kalevi Kemppinen

48c244e4-db3b-4d07-94c7-05904aed81fa - 2024-05-18 18:05:26 UTC +03:00
BankID / MobileID - f985b508-9729-453f-aa59-2561d8ca0f0a - FI

TERHO LATVA

9a2834fd-ef8b-4a4d-bf8d-e2e7b60fdb1d - 2024-05-19 21:14:18 UTC +03:00
BankID / MobileID - 0e2564c7-0af3-492b-8988-adeb9d477ce6 - FI

TOMMI TAPIO AALTO

769eb377-1ada-49e8-805d-29e3f1f5ed57 - 2024-05-20 08:59:57 UTC +03:00
BankID / MobileID - 79be2eeb-d7f7-4701-9669-bbd0cc0d90a4 - FI

Juha Pekka Ilmari Virola

0a2f9eff-e1c6-4834-a110-7e375bd850b0 - 2024-05-20 11:07:32 UTC +03:00
BankID / MobileID - 6800e350-f4d2-4aeb-bbfe-756a9b413da7 - FI

SANNI HILLA MARIA KANKAANPÄÄ

2e4d4409-ec27-42d5-aad6-334f156683b4 - 2024-05-20 12:07:18 UTC +03:00
BankID / MobileID - 949e4ffd-82f1-41bc-b738-06f68e148164 - FI

SARI KETOLA

30b1287c-30fb-4acb-88a3-d80d3914427e - 2024-05-20 14:48:36 UTC +03:00
BankID / MobileID - 04c117e5-8999-4b8c-b3eb-53c2eb1745f2 - FI

MARJA HELENA KARES-OKSMAN

2f0899f7-25d4-4e8c-b0a6-a658b5da7efb - 2024-05-20 15:14:45 UTC +03:00
BankID / MobileID - bc9e978a-ae67-49ff-b43c-0bb28ffe6eae - FI

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 24 pages before this page

Dokumentet inneholder 24 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 24 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 24 sider før denne side

Detta dokument innehåller 24 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 25 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 25 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 25 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 25 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 25 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmitteckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende